EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.9.20.
COM(2019) 424 final

2019/0200 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az 1994. április 15-én Marrákesben aláírt záróokmányhoz csatolt, a származási szabályokról szóló megállapodással (1994. évi WTO-GATT) létrehozott Származási Szabályok Bizottságában az Európai Unió által képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az 1994. április 15-én Marrákesben aláírt záróokmányhoz csatolt, a származási szabályokról szóló megállapodással (1994. évi WTO-GATT) létrehozott Származási Szabályok Bizottságában a nem preferenciális származási szabályok átláthatóságának növeléséről szóló közlemény tervezett elfogadásával kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Megállapodás a származási szabályokról

Az 1994. április 15-én Marrákesben aláírt záróokmányhoz csatolt, a származási szabályokról szóló megállapodás (1994. évi WTO-GATT) (a továbbiakban: a megállapodás) célja annak biztosítása, hogy a nem preferenciális származási szabályok ne akadályozzák szükségtelenül a kereskedelmet; a megállapodás további célja a vámkedvezmények nyújtásával kapcsolatos származási szabályoktól eltérő származási szabályok nemzetközi szintű harmonizálása. A szerződő felek a harmonizációs program befejezéséig biztosítják, hogy a származási szabályaik átláthatóak legyenek; a nemzetközi kereskedelemre ne gyakoroljanak korlátozó, torzító vagy zavaró hatást; azok alkalmazása következetes, egységes, pártatlan és észszerű módon történjen, és a szabályok pozitív standardon alapuljanak. A megállapodás 1995. január 1-jén hatályba lépett.

Az Európai Unió a megállapodás részes fele[1]. A megállapodásnak emellett az összes tagállam önállóan is részes fele.

2.2. A Származási Szabályok Bizottsága

A Származási Szabályok Bizottságát a Kereskedelmi Világszervezet (a továbbiakban: WTO) keretében hozták létre, és a WTO tagjai számára áll nyitva. Évente legalább egyszer ülésezik, és felügyeli a származási szabályokról szóló megállapodás végrehajtását és működését. A Bizottság munkája elsősorban a nem preferenciális származási szabályok harmonizálására összpontosított. A tárgyalások még nem értek véget, és a WTO tagjai nem preferenciális célokra jelenleg a nemzeti származási szabályokat alkalmazzák. A közelmúltban elkezdődött bizonyos munka a preferenciális származási szabályokkal kapcsolatban, különösen a legkevésbé fejlett országokra vonatkozó kereskedelmi kedvezmények alapján használt származási szabályok vonatkozásában. A Bizottság általában konszenzussal hoz határozatot.

2.3. A Származási Szabályok Bizottságának tervezett jogi aktusa

[dátum]-án/én, az éves ülésén a Származási Szabályok Bizottsága közleményt[2] tervez elfogadni „A nem preferenciális származási szabályok átláthatóságának növeléséről” (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus).

A tervezett jogi aktus célja, hogy növelje a nem preferenciális származási szabályokkal kapcsolatos törvények, szabályozások és gyakorlatok átláthatóságát, és kiegészítse a származási szabályokról szóló megállapodás 5. cikkében foglalt bejelentési kötelezettségeket.

---

[1] A Tanács 94/800/EK határozata (1994. december 22.) a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről (HL L 336., 1994.12.23., 1. o.).

[2] Közlemény Ausztrália; Brazília; Kanada; Hongkong; Japán; a Koreai Köztársaság; Új-Zéland; Norvégia; a Fülöp-szigetek; az Oroszországi Föderáció; Szingapúr; Svájc; a Tajvan, Penghu, Kinmen és Matsu Független Vámterület; valamint az Egyesült Államok részéről.

Sem a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény, sem a származási szabályokról szóló megállapodás nem rendezi a WTO bizottságai által elfogadott aktusok jogi helyzetét. A tervezett jogi aktus kötelező jellegét az említett aktus szövegének fényében kell meghatározni. Figyelemmel a nem preferenciális származási szabályok átláthatóságának növeléséről szóló közlemény szövegére, a tervezett jogi aktus kötelező lesz a felekre nézve.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

A nem preferenciális származási szabályok olyan szabályok, amelyek kereskedelmi kedvezmények hiányában érvényesülnek, azaz amikor a kereskedelem a legnagyobb kedvezmény elvén alapul. Továbbá egyes kereskedelempolitikai intézkedések – mint például kontingensek, dömpingellenes intézkedések vagy a származás megjelölése – esetében szükség lehet a nem preferenciális származási szabályok alkalmazásán alapuló származás megállapítására.

A származási szabályokról szóló megállapodás 5. cikkével összhangban a WTO valamennyi tagjának be kellett jelentenie a WTO Titkárságának a WTO-egyezménynek az adott tag tekintetében történő hatálybalépésétől számított megadott határidőn belül a nem preferenciális származási szabályokkal kapcsolatos, az abban az időpontban hatályos származási szabályait, bírósági határozatait és általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatait. Az Európai Unió bejelentette a szükséges információkat a WTO Titkárságának.

A származási szabályokról szóló megállapodásban a WTO-tagok megegyeztek, hogy tárgyalásokat folytatnak a nem preferenciális származási szabályok harmonizálása érdekében. E tárgyalások azonban még nem értek véget, és a WTO tagjai nem preferenciális célokra jelenleg a nemzeti származási szabályokat alkalmazzák. Ezért az érintett WTO-tagtól függően a behozatalkor és/vagy kivitelkor különböző nem preferenciális származási szabályok érvényesülnek. Ráadásul nem minden WTO-tag alkalmaz különös jogszabályokat a nem preferenciális származási szabályokkal kapcsolatban. Az Unióban e szabályokat az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[3] 59–61. cikke tartalmazza.

Az alkalmazandó nem preferenciális származási szabályok különbözősége és sokfélesége miatt kialakuló szükségtelen kereskedelmi akadályok megelőzése érdekében a Származási Szabályok Bizottságába kijelölt képviselőkből történő kiválasztással kis munkacsoportot hoztak létre annak felderítésére, hogy milyen módon lehet növelni az átláthatóságot a nem preferenciális származási szabályok tekintetében. Az Európai Unió részt vett ebben a kis munkacsoportban, és építő jelleggel hozzájárult a tervezett jogi aktus kidolgozásához. A Származási Szabályok Bizottságának 2019. márciusi és májusi ülésén folytatódtak az egyeztetések. A tagállamokkal való koordinációt a tagállamok WTO-küldöttségei és a vámügyekkel foglalkozó szakértői csoport származási szekciója révén biztosították.

Figyelemmel arra, hogy az egyértelmű és kiszámítható származási szabályok megkönnyítik a nemzetközi kereskedelem áramlását, a tervezett jogi aktus célja, hogy növelje a nem preferenciális származási szabályokkal kapcsolatos törvények, szabályozások és gyakorlatok átláthatóságát, és kiegészítse a származási szabályokról szóló megállapodás 5. cikkében foglalt bejelentési kötelezettségeket.

A tervezett jogi aktus kötelező jelleggel előírja az egyes WTO-tagok által az 1994. évi GATT I., II., III., XI. és XIII. cikke szerinti legnagyobb kedvezményes elbánás alkalmazása céljából használt nem preferenciális származási szabályok bejelentését. Szintén rendelkezik minden egyéb, a származási szabályokról szóló megállapodás 1. cikke 2. bekezdésének hatálya alá

[3] HL L 269., 2013.10.10., 1. o.

tartozó célra használt nem preferenciális származási szabályok önkéntes bejelentéséről (az 1994. évi GATT VI. cikke szerinti dömpingellenes és kiegyenlítő vámok, az 1994. évi GATT XIX. cikke szerinti védintézkedések, a származás megjelölésére vonatkozó, az 1994. évi GATT IX. cikke szerinti követelmények, valamint mennyiségi korlátozások vagy vámkontingensek, közbeszerzés és kereskedelmi statisztikák céljára használt származási szabályok). A tervezett jogi aktus arra kötelezi továbbá a WTO-tagokat, hogy bejelentsék az esetleges nem preferenciális származási bizonyítványokat, amelyek kötelezőek import- vagy exportügyletek végzésekor. A bejelentéseket a tervezett jogi aktushoz csatolt nyomtatványok használatával kell teljesíteni.

A tervezett jogi aktus a származási szabályokról szóló megállapodás 5. cikkében említetteken túlmenően további bejelentési kötelezettségeket állapít meg.

Ezért szükség van az Unió által a Származási Szabályok Bizottságában képviselendő álláspont meghatározására.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik *„a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.*

A „*joghatással bíró jogi aktus*” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „*meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát*”[4].

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A Származási Szabályok Bizottságát megállapodás, nevezetesen a származási szabályokról szóló megállapodás (1994. évi WTO-GATT) hozta létre.

A Származási Szabályok Bizottsága által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. Sem a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény, sem a származási szabályokról szóló megállapodás nem rendezi a Származási Szabályok Bizottsága által elfogadott aktusok jogi helyzetét. A tervezett jogi aktus kötelező jellegét ezért az említett aktus szövegének fényében kell meghatározni. Figyelemmel a nem preferenciális származási szabályok átláthatóságának növeléséről szóló közlemény szövegére, a tervezett jogi aktus joghatással bíró jogi aktusnak tekintendő.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem is módosítja a megállapodás intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

[4] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen anyagi jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a közös kereskedelempolitikával kapcsolatos.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 207. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 207. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Tárgytalan.

2019/0200 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az 1994. április 15-én Marrákesben aláírt záróokmányhoz csatolt, a származási szabályokról szóló megállapodással (1994. évi WTO-GATT) létrehozott Származási Szabályok Bizottságában az Európai Unió által képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (3) bekezdésére, valamint 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdésére, összefüggésben a 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az 1994. április 15-én Marrákesben aláírt záróokmányhoz csatolt, a származási szabályokról szóló megállapodást (1994. évi WTO-GATT) (a továbbiakban: a megállapodás) az Unió a 94/800/EK[5] tanácsi határozat révén megkötötte, és a megállapodás 1995. január 1-jén hatályba lépett.

(2) A megállapodás 4. cikke rendelkezik a Származási Szabályok Bizottságának létrehozásáról.

(3) [dátum]-án/én a(z) ülésén/találkozóján a Származási Szabályok Bizottsága „A nem preferenciális származási szabályok átláthatóságának növelése” címmel közleményt tervez elfogadni.

(4) Helyénvaló meghatározni az Unió által a Származási Szabályok Bizottságában képviselendő álláspontot, mivel a közlemény kötelező érvényű lesz az Unióra nézve.

(5) Az Unió által képviselendő javasolt álláspont célja, hogy növelje a nem preferenciális származási szabályokkal kapcsolatos törvények, szabályozások és gyakorlatok átláthatóságát a WTO-tagok által a nem preferenciális származási szabályaik egységesített formanyomtatvány útján történő kötelező vagy önkéntes bejelentésére vonatkozó szabályok révén. Ez egyértelműbb és kiszámíthatóbb származási szabályokat fog eredményezni, és megkönnyíti a nemzetközi kereskedelem áramlását,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Származási Szabályok Bizottságának ülésén/találkozóján az Unió által képviselendő álláspont a Származási Szabályok Bizottsága jogi aktusának az e határozathoz csatolt tervezetén alapul.

[5] A Tanács 94/800/EK határozata (1994. december 22.) a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről (HL L 336., 1994.12.23., 1. o.).

Az Unió képviselői – a Származási Szabályok Bizottságának következő ülésein bekövetkezett fejlemények fényében – a tagállamokkal való konzultáció, illetve a helyszíni koordinációs ülések nyomán, a Tanács újabb határozata nélkül jóváhagyhatják a jogi aktus tervezetének kisebb szerkesztési módosításait.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök